

Devizás ügyletek könyvviteli elszámolása

Devizás ügyletek témakörében a Tisztelt Olvasóhoz kerülő cikk két részletben kerül közlésre. Jelen számunkban a téma alapvető kérdéseivel foglalkozunk, a következő (nyári összevont) számban néhány számpéldával kerül szemléltetésre a joganyag szabályozása.

A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 60. § és 62. §-a i tartalmazza a külföldi pénzürtékre szóló eszközök és kötelezettségek értékelésének szabályait. Ezek a következő területeket érintik:

- valutapénztárba bekerülő valuta-készletet,
- devizaszámlára kerülő devizát,
- külföldi pénzürtékre szóló értékpapírt,
- külföldi pénzürtékre szóló befektetett pénzügyi eszközt,
- külföldi pénzürtékre szóló követelést,
- külföldi pénzürtékre szóló kötelezettséget.

Az eltérő rendelkezések miatt az értékelés során meg kell különböztetni, hogy az adott tétel évközi, vagy év végi értékeléséről van-e szó. Ezeket célszerű az adott számlaszámokon belül külön nyilvántartani (alszámla megbontás).

1. Bekerülési érték meghatározása

Általános szabály

Az üzleti év folyamán az értékelést – valamennyi a fentiekben tárgyalt tétel esetén – a bekerülés napján, illetve a szerződés szerinti teljesítés napján a számviteli politikában rögzített árfolyamon kell forintra számítani. Vagyis egy adott napon a külföldi pénznemben kifejezett gazdasági események ugyanazon az árfolyamon kerülnek a könyvekben lerögzítésre (forintosításra).

A számviteli törvény előírásai szerint a gazdálkodó által választott árfolyam lehet:

- Magyar Nemzeti Bank által közzétett, hivatalos devizaárfolyam,
- A választott hitelintézet által meghirdetett devizavételi és devizaeladási árfolyamának átlaga (a számlavezető hitelintézet nem csak a számlavezetők közül kerülhet ki, a választást a számviteli politikában rögzíteni szükséges),
- Egységesen értékelhető valamennyi eszköz és kötelezettség a választott hitelintézet által közzétett:
  - devizavételi, vagy csak
  - devizaeladási árfolyamon.

Ez a megoldás akkor választható, ha az előzőekben említett másik két módszer (MNB hivatalos árfolyam, illetve választott hitelintézet devizavételi és devizaeladási árfolyamának átlaga) alkalmazásával a megbízható és a valós összkép követelménye nem teljesülne, mert jelentős eltérés van a kétféle értékelési mód végeredménye között.

A fenti módszerek közül tényleges választás csak a főszabályként ismertetett MNB hivatalos árfolyam és a választott hitelintézet vételi és eladási árfolyamának átlaga közül lehetséges. A csak devizavételi, vagy csak devizaeladási árfolyamon történő értékelés már feltételhez kötött. Ez utóbbi módszer akkor választható, ha az alapszámlával számított végeredményhez képest jelentős az eltérés.